

Zaaknummer : 01034048
Ons Kenmerk : ODH607155
Datum : 27-02-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 1 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden in het projectgebied Kraaihoek fase 1 te Papendrecht en wordt aangevraagd namens Stichting Woonkracht10. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot 1 januari 2028.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Woonkracht10;
- II. de voorschriften 1 tot en met 20 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 15 februari 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - het ecologisch werkprotocol op te sturen;
  - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
  - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis In het kader van de Wet natuurbescherming' van 28 maart 2022 en de aanvullende gegevens van 15 februari 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
  - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een (ecologisch) deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis In het kader van de Wet natuurbescherming' van 28 maart 2022 en de aanvullende gegevens van 15 februari 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Gierzwaluw en huismus

- 9 Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke globaal loopt van 15 april tot en met 31 augustus.
- 10 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, welke globaal loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst; en op voorwaarde dat ten minste 2/3e van het totale aantal nesten behouden blijft gedurende de betreffende winterperiode). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.
- 11 Als permanente voorzieningen voor de gierzwaluw dienen er tien inmetsekkasten van het type Vivara Pro IB GZ 05 of IB GZ 06 te worden gerealiseerd aan de kopgevels van de nieuwbouwwoningen, conform het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).
- 12 Als permanente voorzieningen voor de huismus dienen er 26 inmetsekkasten van het type 1HE of mussenloft Almeria te worden gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouwwoningen, conform het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12).
- 13 Indien er wordt afgeweken in de uitvoering van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw en de huismus, zoals vastgelegd in de voorschriften 11 en 12, dient dit ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).
- 14 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw en de huismus.

- 15 De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden wanneer de permanente voorzieningen functioneel zijn en de gepaste gewenningsperiode in acht is genomen. De verwijdering dient begeleid te worden door een (ecologisch)deskundige (vs. 4) op het gebied van de gierzwaluw en de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
- 16 Tijdens de periodieke onderhoudscontrole van de woningen dienen de aangebrachte permanente voorzieningen meegenomen te worden in het onderhoud en beoordeeld te worden op hun functionaliteit door een (ecologisch) deskundige (vs. 4). Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat deze weer functioneel is. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw en de huismus.

Gewone dwergvleermuis

- 17 Het ongeschikt maken van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober onder begeleiding van een (ecologisch)deskundige (vs. 4). Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 18 Als permanente voorziening voor de gewone dwergvleermuis dienen er twaalf sets van twee gekoppelde kasten van het type VMPM1 en VMPM1u te worden gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouwwoningen conform het meest actuele Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (BIJ12).
- 19 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 20 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient te gebeuren onder begeleiding van een (ecologisch)deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (vs. 4). Na inachtneming van een gewenningstijd van drie maanden (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen) voor de zomerverblijfplaats en zes maanden voorafgaand de start van het parseizoen voor de paarverblijfplaatsen waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen

standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 1 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden in het projectgebied Kraaihoek fase 1 te Papendrecht en wordt aangevraagd namens Stichting Woonkracht10. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot 1 januari 2028.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Aanvullend onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen In het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20171116v01, 22 december 2017;
- Quicksan In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20210112v01, 15 januari 2021;
- Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw In het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20211217v01, 9 maart 2022;
- Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis In het kader van de Wet natuurbescherming, rapportkenmerk: ER20220215v01, 28 maart 2022;
- Notitie Quicksan flora en fauna Plangebied: Kraaihoek fase 1, Papendrecht, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20161006v01, 12 oktober 2016;
- Notitie reactie verzoek aanvullingen ontheffing Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20220505v01, 5 mei 2022;
- Verscheidene foto's ter illustratie van de externe beschadigingen, Ecoresult B.V.;
- Fase 1 funderingsonderzoek visuele inspectie intern Kraaihoek, Nebest B.V., rapportnummer: 30636A v2, 20 april 2017;
- Beoordeling en advies Nebest rapportage versie2;
- Asbestinventarisatie, Wematech Milieu Adviseurs B.V., rapportkenmerk: AR60210413.R001-0, 27 mei 2021;
- Export Cpl 113-121-122-123;
- Klachten uitdraai Kraaihoek fase 1, mei 2022;
- Beoordeling vochthinder, resultaten onderzoek, Adviesbureau Bouwfysica Bosch, kenmerk: 16026.N01, 2 januari 2017;
- Wijkposter Kraaihoek (I, II en III) Papendrecht, gemeente Papendrecht.

Op 15 februari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20230213v01, 15 februari 2023;

- Notitie locaties Gierzwaluw-, Huismus- en vleermuiskasten, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20230303v02, 7 februari 2023.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 10 februari 2023 verzocht om aanvullende gegevens. De aanvullende gegevens zijn ontvangen op 15 februari 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 21 juni 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en de gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Woonkracht10 is voornemens om het projectgebied Kraaihoek fase 1 te Papendrecht te saneren en de bebouwing te slopen om ruimte te maken voor nieuwbouw. De aanvraag heeft betrekking op de sloop van alle gebouwen, verwijdering van alle beplanting en verharding in het projectgebied, en de bouw van 139 sociale huurwoningen.

De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden starten in augustus 2023 en duren uiterlijk tot oktober 2025.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar gierzwaluw en huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw en het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevels van Badhuisstraat 1 en 9 zijn in totaal twee gierzwaluwnesten aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Het betreft twee huismusnesten in de straatzijde van de Weteringsingel 30, één huismusnest in de straatzijde van de Weteringsingel 50, één huismusnest in de achterzijde van de Weteringsingel 60, drie huismusnesten in de achterzijde van de Boomgaardstraat 48 en één huismusnest in de straatzijde van de Boomgaardstraat 49. Uit voorzorg worden de vijf huismusnesten die in het onderzoek van 2017 zijn aangetroffen meegenomen in de compensatie voor het plangebied. Het betreft hier twee nestplaatsen aan de straatzijde van de Weteringsingel 28, één nestplaats aan de straatzijde van de Weteringsingel 30, één nestplaats aan de straatzijde van de Weteringsingel 40 en één nestplaats aan de achterzijde van de Boomgaardsingel 30. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevel van Badhuisstraat 9 is een zomerverblijfplaats aanwezig. Uit voorzorg worden de twee paarverblijfplaatsen die in het onderzoek van 2017 zijn aangetroffen meegenomen in de compensatie voor het plangebied. Het betreft hier een paarverblijfplaats aan de Weteringsingel 26, en een paarverblijfplaats aan de Boomgaardstraat 24. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het document 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis In het kader van de Wet natuurbescherming' van 28 maart 2022 en de aanvullende informatie die is verkregen op 15 februari 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de soorten en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan twee nesten van de gierzwaluw verloren. Op 18 oktober 2022 zijn twee clusters van vijf tijdelijke gierzwaluwkasten van het type Jort gerealiseerd aan de kopgevels van de Gerrit van Dalenstraat 12 en 36. In de permanente situatie dienen tien inmetselfkasten van het type Vivara Pro IB GZ 05 of IB GZ 06 te worden gerealiseerd aan de kopgevels van de nieuwbouwwoningen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode, welke globaal loopt van 15 april tot en met 31 augustus, dienen de nesten ongeschikt te worden gemaakt om te voorkomen dat er gierzwaluwen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient te worden uitgevoerd door het toepassen van weringsborstels. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen dienen te worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Papendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Huismus

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan dertien nesten van de huismus verloren. Op 18 oktober 2022 zijn dertien dubbelzijdige tijdelijke nestkasten van het type Anton opgehangen aan de gevels van de Lijsterstraat 1 en 2, Gerrit van Dalenstraat 24 en 36, Merelstraat 2 en Badhuisstraat 102. In de permanente situatie dienen 26 inmetsekkasten van het type 1HE of mussenloft Almeria te worden gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouwwoningen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode, welke globaal loopt van 1 maart tot en met 30 september, dienen de nesten ongeschikt te worden gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient te worden uitgevoerd door het toepassen van weringsborstels. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen dienen te worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Papendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan een zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Op 18 oktober 2022 zijn twaalf tijdelijke vleermuiskasten van het type ANS-1 opgehangen aan de gevels van de Gerrit van Dalenstraat 12, 14, 24 en 26, de Lijsterstraat 1, de Merelstraat 2 en 18, de Badhuisstraat 102 en de Duivenstraat 16. In de permanente situatie dienen twaalf sets van twee gekoppelde kasten van het type VMPPM1 en VMPPM1u te worden gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouwwoningen conform het meest actuele Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

In de actieve periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door exclusion flaps te plaatsen op de open stootvoegen. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Papendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de sloopwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van -wat betreft de huismus en de gierzwaluw- het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' in de zin van artikel 3.3, vierde lid, onder b sub 1, van de Wnb en -wat betreft de gewone dwergvleermuis- het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' in de zin van artikel 3.8, vijfde lid, onder b sub 3, van de Wnb.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Het slopen van de betreffende woningen om daarvoor in de plaats nieuw te bouwen, draagt bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord. De woningen waar de aanvraag op ziet, zijn namelijk gebouwd in 1952 en 1953. De voorgenomen sloop en nieuwbouw zorgt voor toekomstbestendige en beter geïsoleerde woningen. De staat van de huidige woningen is onvoldoende tot slecht. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de locatie ligt gemiddeld op label C. Het op termijn gasloos maken van de huidige woningen is echter niet mogelijk; de capaciteit van het toe te passen verwarmingssysteem is dan niet toereikend (maximale aanvoertemperatuur is 70 graden Celsius). De nieuwe woningen zullen daar wel geschikt voor zijn; nieuwbouw moet en kan aan het Bouwbesluit 2012 voldoen. De nieuwe woningen zullen direct gasvrij worden opgeleverd en er energetisch dus sterk op vooruit gaan. Hierdoor zullen er voor het milieu gunstige effecten optreden zoals energiebesparing en een lagere CO₂ uitstoot. De betere isolatie en ventilatie zal voor een beter binnenklimaat zorgen dan de huidige bebouwing; iets dat ten goede komt aan de volksgezondheid. Er bestaat namelijk een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in oude woningen en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen.

Ten slotte is gebleken dat de woningen asbestverdachte en asbesthoudende materialen bevatten. Volgens het 'Asbestinventarisatie' van Wematech Milieu Adviseurs B.V. bevat het gebouw een aantal bronnen van asbest die van risicoklasse 1 en 2 zijn. Als deze niet op korte termijn worden verwijderd kan dit als gevolg hebben dat asbestdeeltjes vrijkomen. Er bestaat een wetenschappelijke samenhang tussen asbest en lichamelijke kwalen als

longkanker. Bij de sloop zullen deze asbesthoudende materialen worden verwijderd, waarmee de geplande werkzaamheden op langere termijn de veiligheid van de bevolking ten goede zullen komen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het betreft sloop van bestaande bebouwing welke niet meer aan de huidige eisen van gezondheid en veiligheid voldoen. Gezien de vervallen staat van de huidige bebouwing is het niet mogelijk om de bebouwing via renovatie om te vormen naar nieuwe woningen en daarmee het beoogde energiedoel te bereiken. Tevens bevat de huidige bebouwing asbest, welke op korte termijn verwijderd moeten worden uit zorg voor de gezondheid van de bewoners. Uitstel van deze werkzaamheden zou als gevolg hebben dat er meer asbestdeeltjes vrijkomen en er groter gevaar voor de bewoners ontstaat. Tevens zullen ook bij renovatie de aangetroffen nesten van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis verloren gaan.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Papendrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.